

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 26.02.2026

Sayı: 637

10/3850

Turhan ÇÖMEZ
Balıkesir Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Son yıllarda ülkemizde, özellikle gençler arasında oluşan çeteleşme eğilimleri, toplumun huzur ve güvenliğini ciddi biçimde tehdit eder hale gelmiştir. Benzer davranış modellerine sahip olan, grup halinde hareket eden ve organize bir şekilde şiddet eylemlerine karışan “genç çeteler”, sokak kavgalarından silahlı çatışmalara kadar uzanan olaylara sebebiyet vermektedir.

Bu sorunlar, yalnızca güvenlik güçlerinin müdahalesiyle çözülebilecek nitelikte olmayıp, sosyolojik, psikolojik ve kültürel boyutları da içermektedir. Toplumda oluşan güvensizlik, vatandaşların günlük hayatını etkilemekte, mahallelerde korku iklimi yaratmakta ve kamu düzeninin temel unsurlarını sarsmaktadır.

Ülkemizde hızla yayılan genç çeteleşme eğiliminin yarattığı şiddet olayları, asayiş sorunları ve kamu düzeni zafiyetinin kalıcı, bilimsel ve etkin şekilde önlenmesi; bu çetelerin sosyo-ekonomik kökenleri, medya ve sosyal medya etkileri, aile yapısındaki bozulmalar, eğitim sisteminin rolü, reşit olmayan gençlerin suça sürüklenmesinin önlenmesi, kolluk ve adalet sisteminin etkinliği, son dönemde gerçekleştirilen operasyonların sonuçları ve çıkarılan dersler, kamu kaynaklarının bu alandaki koordineli kullanımı, çete üyelerinin rehabilitasyonu, toplumsal farkındalık ve psikososyal destek politikaları, şiddet kültürünün kök nedenleri ile birlikte tüm yönleriyle incelenmesi amacıyla; Anayasa'nın 98'inci maddesi ile İçtüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.

Turhan ÇÖMEZ
Balıkesir Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Son yıllarda ülkemizde, özellikle büyük şehirlerin yoksul ve orta gelirli mahallelerinde, genç nüfus arasında hızla yayılan çeteleşme eğilimi ciddi bir toplumsal sorun haline gelmiştir. Benzer davranış modelleri, belirli alanlarda çete halinde ortak hareket etme, sosyal medya ve WhatsApp-Telegram grupları üzerinden güç gösterisi yapma gibi ortak davranış kalıpları sergileyen bu genç çeteler; sokak kavgalarından silahlı çatışmalara, uyuşturucu ticaretinden gasp ve yağmaya kadar uzanan organize suç eylemlerine karışmaktadır.

Bu yapıların faaliyetleri, bireysel mağduriyetlerin ötesinde toplumun geneline yayılmış derin bir güvensizlik ve korku iklimi yaratmaktadır. Vatandaşlar mahallelerinde, sokaklarında, hatta evlerinin yakınlarında bile kendilerini güvende hissetmemekte; çocuklar okula giderken, esnaf iş yerini açarken, aileler çocuklarını dışarı çıkarmakta tereddüt etmektedir. Kamu düzeninde oluşan bu zafiyet, güvenlik güçlerinin müdahale kapasitesini zorlamakta, adalet sistemini meşgul etmekte ve uzun vadede devletin otorite algısını zayıflatmaktadır.

Son dönemde Daltonlar, Casperlar, Red Kitler, Şirinler gibi isimlerle anılan yeni nesil çetelerin faaliyetleri, hem ulusal hem uluslararası medyada geniş yer bulmuş; İstanbul başta olmak üzere büyük kentlerde sentetik uyuşturucu ticareti etrafında örgütlenen bu grupların şiddet ve tehdit kapasitesinin hızla arttığı vurgulanmıştır. Reşit olmayan gençlerin bu yapıların en riskli eylemlerinde ön saflarda kullanıldığı, hafif ceza beklentisiyle daha cesur hareket ettikleri rapor edilmektedir. Cezaevlerinde çocuk hükümlü sayısının artması, suça karışan çocuk sayısının son 10 yılda iki kattan fazla yükselmesi gibi göstergeler, sorunun aciliyetini ortaya koymaktadır.

Bu eğilimin yayılmasında medya ve dijital platformların rolü belirgindir. Televizyon dizilerinde ve dijital platformlardaki yapımlarda sıkça işlenen mafya, çete ve organize suç temaları; şiddet sahnelerinin dramatik ve estetik bir şekilde sunulması, çete liderlerinin karizmatik ve güçlü figürler olarak kahramanlaştırılması, genç izleyicilerde şiddeti normalleştirme ve özendirme etkisi yaratmaktadır. Literatürde de belirtildiği üzere, bu içerikler doğrudan şiddet üretmese de kuralsızlığı, ahlaki sınır aşımını ve yasa dışılığı daha kabul edilebilir kılan bir normatif çevre oluşturmakta; gençlerin değer dünyasını olumsuz etkilemektedir.

Benzer şekilde sosyal medya platformları, özellikle TikTok, Instagram gibi mecralar, çetelerin en etkili propaganda aracı haline gelmiştir. Silahlı güç gösterisi videoları, lüks yaşamı sergileyen paylaşımlar, intikam mesajları ve şiddet içeren içerikler milyonlarca izlenmekte, gençler arasında hızla yayılmakta ve "aidiyet", "güç" veya "prestij" sembolü olarak algılanmaktadır. Çete üyeleri sosyal medya üzerinden gençleri lüks vaatlerle, heyecan ve motosiklet tutkusuyla çekmekte; şiddet eylemlerini "nam yapmak" veya "intikam" kisvesi altında meşrulaştırmaktadır. Bu paylaşımlar, suç kültürünü romantize ederek yeni üyelerin katılımını hızlandırmakta ve sokak şiddetini bir yaşam tarzı gibi sunmaktadır.

Yetkililerce yürütölen operasyonlar da sorunun boyutunu ve ciddiyetini göstermektedir. 2025 yılı boyunca ve 2026'nın başlarında, özellikle Casperlar ve Daltonlar gibi çetelere yönelik çok sayıda büyük çaplı operasyon düzenlenmiştir. Ancak 2025'in ilk aylarından itibaren yüzlerce organize suç çetesinin çökertildiği, binlerce şüphelinin yakalandığı resmi açıklamalar, kolluk kuvvetlerinin yoğun mücadelesini yansıtsa da, sorunun kök nedenlerinin hala tam olarak ortadan kaldırılamadığını ve yeni oluşumların ortaya çıktığını göstermektedir

Sorun yalnızca kolluk kuvvetlerinin müdahalesiyle çözülebilecek boyutta olmayıp; sosyolojik, psikolojik, kültürel, ve eğitimsel boyutları içermektedir. Toplumda oluşan yaygın güvensizlik, sosyal bağları zayıflatmakta, ekonomik hayatı olumsuz etkilemekte ve uzun vadede ülke güvenliğini tehdit etmektedir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle, ülkemizde hızla yayılan genç çeteleşme eğiliminin yarattığı şiddet olayları, asayiş sorunları ve kamu düzeni zafiyetinin kalıcı, bilimsel ve etkin şekilde önlenmesi amacıyla; bu çetelerin sosyo-ekonomik kökenleri, medya ve sosyal medya etkileri, aile yapısındaki bozulmalar, eğitim sisteminin rolü, reşit olmayan gençlerin suçta sürüklenmesinin önlenmesi, kolluk ve adalet sisteminin etkinliği, son dönemde gerçekleştirilen operasyonların sonuçları ve çıkarılan dersler, kamu kaynaklarının bu alandaki koordineli kullanımı, çete üyelerinin rehabilitasyonu, toplumsal farkındalık ve psikososyal destek politikaları, şiddet kültürünün kök nedenleri ile birlikte tüm yönleriyle incelenmesi zorunlu hâle gelmiştir.